

ارزیابی تأثیر تلقیح بذر با سویه های مختلف باکتری آزوسپیریلوم و پوششدار کردن با عناصر ریزمغذی بر عملکرد زیوه سبز

آرزو میر مظفری رود سری، بهرام میر شکاری، هادی اسدی رحمانی، مجید نجاری
صادقی

به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد، استادیار دانشگاه آزاد تبریز، عضو هیئت علمی
موسسه تحقیقات خاک و آب، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد تبریز

زیوه سبز از گیاهان دارویی وادویه ای صادراتی ایران است و به واسطه دارا بودن ویژگی های خاص، وارد کردن آن در الگوی کشت مناطق کشت و نیمه خشک حائز اهمیت زیادی است. سالانه هزاران کود شیمیایی نیتروژنه در مزارع گیاهان زراعی و دارویی توزیع می شود که بخش قابل ملاحظه ای از آن را می توان با کاربرد کودهای بیولوژیک کاهش داده و علاوه بر صرفه جویی ارزی و کاهش مصرف کودهای نیتروژنه، کاهش نیترات در محصولات کشاورزی و آبهای زیرزمینی به حفظ محیط زیست نیز کمک کرد. باکتری جنس آزوسپیریلوم یکی از باکتری های تثبیت کننده نیتروژن می باشد این ریز جانداران به عنوان نوعی پیش تیمار زیستی به همراه به پروری بذر با عناصر ریزمغذی موجب بهبود جوانه زنی و قدرت رویش گیاهچه و ارتقای کیفیت بذر می شوند. به منظور بررسی تأثیر تلقیح بذر با سویه های مختلف باکتری آزوسپیریلوم و پوششدار کردن با عناصر ریزمغذی بر روی عملکرد و اجزای عملکرد زیوه سبز آزمایشی در سال زراعی ۱۳۸۵ در ایستگاه تحقیقاتی دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز انجام گرفت. آزمایش به صورت فاکتوریل در قالب طرح پایه بلوکهای کامل تصادفی در سه تکرار اجرا شد و فاکتورهای آزمایش شامل تلقیح بذر با باکتری های آزوسپیریلوم در شش سطح شامل: A₀ شاهد، A₁ Lipoferum، A₂ brcsilense، A₃ Irakense Strain، A₄ of A₅ Strain21 پوششدار کردن بذر با عناصر ریزمغذی در دو سطح: C₀ عدم پوششدار کردن بذر در هنگام کاشت و C₁ پوششدار کردن بذر با در هنگام کاشت بودند. صفات مورد اندازه گیری شامل تعداد چتر در هر بوته، تعداد دانه در چتر، عملکرد

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

بیولوژیک، عملکرد دانه، وزن هر دانه، شاخص برداشت، تجزیه واریانس داده‌ها توسط نرم افزار Mstatc و مقایسه میانگین‌ها براساس آزمون دانکن انجام شد. نتایج نشان داد که پوشش‌دار کردن بذر با کودهای ریزمغذی به دلیل کوچک بودن بذر و ضعیف بودن گیاهچه تاثیر قابل توجهی را بر روی اجزای عملکرد و عملکرد می‌تواند داشته باشد همچنین تلقیح بذر با باکتری آزوسپیریلوم گونه Strain 21 بیشترین تأثیر را بر روی عملکرد نهایی دانه گذاشت.